

Mas Coll, can Jalpí

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer de Sant Joan, s/n.

Coordenades:

Latitud: 41.629536835057
Longitud: 2.689395993948
UTM Est (X): 474128
UTM Nord (Y): 4608692

Classificació

Número de fitxa 08163 - 2
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI-XVII
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: El Pla d'Ordenació Urbanística de Pineda de Mar va ser aprovat definitivament per la Comissió d'Urbanisme de Barcelona en sessió 17/07/01, conformitat text refós 22 de juliol de 1992 (B.O.P. núm. 278/19.11.92).
Data aprovació: dc., 22/07/1992 - 12:00
Número inventari IPA, núm. 8829
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Pineda de Mar (Plaça de Catalunya, núm. 1 - 08397).
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Descripció

L'actual masia de can Jalpí o mas Coll era la residència dels notaris de Montpalau. Està composta per dos cossos en "L" de forma no regular, ja que cap dels dos no té angles rectes.

Consta de planta baixa i pis, té un cos més alt, al cantó esquerre, que correspon a l'antiga torre de defensa. La coberta és de teules àrabs a dues aigües, amb el carener paral·lel a la façana principal. En aquesta, hi ha dos entrades: un portal rodó adovellat, damunt del qual hi ha un petit escut; i un portal d'arc rebaixat. Les finestres de la part esquerra presenten llinda recta ampit i brancals de pedra, mentre que les de la dreta tenen les arestes estucades. El cos perpendicular adossat a la façana conserva dues finestres amb decoració gòtica; una d'arc conopial.

També hi ha un pou, construït amb formes senzilles, de pedra en forma de carreus. La base del pou són tres fileres de pedres superposades, la boca és feta amb dovelles col·locades transversalment. Els dos pilars que sostenen la corriola són carreus col·locats alternativament al llarg i ample de la pedra. L'eix de la politja és llis amb el gravat de la data de 1552. El cim dels pilars és una pedra en forma de punxa.

Observacions:

El terme del castell de Montpalau comprenia jurisdiccionalment la batllia d'Arenys, la batllia de Montpalau amb Santa Maria de Pineda, la vila de Calella, part de la parròquia de Sant Pere de Riu, Santa Eulàlia d'Hortsavinyà, Sant Miquel de Valmanya, Sant Cebrià de Vallalta amb la ribera de Sant Pol, Sant Iscle de Vallalta, la Vall de Canet, les cases aloeres de Canet de Mar, de Manola i Camós a Pineda i els monestirs de Santa Maria de Roca-rossa i Sant Pol.

Història

Documentada des del segle XIV, can Jalpí era la residència dels notaris de Montpalau, que durant molt de temps va estar sota la propietat de la família Coll. Aquesta obtingué, l'any 1481, dels vescomtes de Cabrera la notaria, amb dret exclusiu en tot el terme de Montpalau, concessió que es mantingué fins a començaments del segle XVIII. Jaume Coll va ser el primer propietari de la família Coll, que es va establir a la masia de can Jalpí. La notaria fou tan important que s'establiren delegacions a tot el terme de Montpalau, a destacar les de les viles de Calella i d'Arenys.

En l'atac dels corsaris turcs a Pineda, l'any 1545, capitanejats per Dragut, el notari Jaume-Joan Coll va ser capturat i més tard alliberat. Per aquest motiu, l'any 1561 es bastí una torre de defensa adossada a la casa. No fou l'únic atac que va patir la notaria de can Coll. L'any 1485 i durant la Guerra dels Remenes, aquests van entrar a la notaria de Pineda i cremaren els lligalls. Aquests mateixos pagesos prengueren el castell i enderrocaren la torre de forma simbòlica. Posteriorment s'aboliren els mals usos amb la Sentència Arbitral de Guadalupe.

Durant el segle XVII, els Coll s'emparentaren amb la família dels Gualbes, pertanyents a la burgesia barcelonina, i el segle següent amb els Jalpí, cavallers d'Arenys de Munt.

L'any 1925, August de Borràs-Jalpí va vendre el mas a la família Feliu, d'Arenys de Mar.

L'Ajuntament l'adquireix als anys 70 del segle XX per destinar-la a usos socials.

Bibliografia

BONET i GARÍ, Lluís (1983). *Les masies del Maresme. Estudi de les masies, elements defensius, ermites i molins*. Barcelona: Centre Excursionista de Catalunya i Editorial Montblanc.

ESTEVEES, Albert (1997). *Pineda de Mar. Guia del patrimoni històric i artístic*. Molins de Rei: Centre d'Estudis i Divulgació del Patrimoni (CEDIP).

FERRER i COSTA, Josep i PUJADAS MARQUÈS, Joan (1998). *Pineda en el temps*. Pineda de Mar: Ajuntament de Pineda de Mar.

MASSAGUER, Oleguer; PAVON, David; PUJADAS, Joan i ROLDÁN, Francesc (1999). *L'Abans. Pineda de Mar. Recull gràfic 1882-1975*. Editorial Efadós.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.](#)

[Pobles de Catalunya.](#)

[Visit Pineda](#)

